Іщенко В.В., викладач кафедри публічного права Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"

Деякі питання змісту та обсягу процесуальних прав деяких учасників провадження у справах про адміністративні правопорушення

Відповідно до ч. 2 ст. 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Щороку досить значна кількість фізичних осіб в Україні притягується різними органами адміністративної юрисдикції до адміністративної відповідальності за правопорушення. Тому дотримання процесуальних прав фізичних осіб при притягненні їх до адміністративної відповідальності має бути, перш за все, основним завданням органів адміністративної юрисдикції.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення врегульоване переважно Кодексом України про адміністративні правопорушення 1984 р. (далі -- КУпАП), який є дуже застарілим, а тому потребує внесення постійних змін та доповнень, доки не буде прийнято концептуально новий Кодекс України про адміністративні проступки. Протягом останніх років суттєвих змін зазнала не лише Особлива частина, але й розділи Ш-У КУпАП, що регулюють провадження у справах про адміністративні правопорушення. В ряді випадків до КУпАП вносяться суттєві зміни у зв'язку з прийняттям нових законодавчих актів, що регулюють правовідносини в інших сферах. Серед змін та доповнень, внесених до КУпАП у 2015 р., які матимуть вплив на обсяг процесуальних прав фізичних осіб при притягненні до адміністративної відповідальності, звертають на себе увагу ті, що були внесені Законами України "Про прокуратуру" від 14 жовтня 2014 р. № 1697-УІІ (далі - Закон "Про прокуратуру") та "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху" від 14 липня 2015 р. № 596-УІІІ (далі - Закон № 596-УІІІ).

Оскільки відповідно до ст. 2 нового Закону "Про прокуратуру" до функцій прокуратури вже не належить функція загального нагляду, прокурорів

було позбавлено низки процесуальних прав, яких вони мали як учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення: права вносити подання (фактично - їх оскаржувати) на постанови у справах про адміністративні правопорушення (зокрема, про накладення адміністративних стягнень та про закриттях справ) та постанов щодо заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, брати участь у розгляді справ про адміністративні правопорушення тощо. Слід зауважити, що внесення подання прокурора зупиняло виконання постанови про накладення адміністративного правопорушення.

На даний час відповідно до ч. 5 ст. 7 КУпАП прокурор вправы лише здійснювати нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. При цьому законодавець не визначив, які саме заходи належать до заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. В підп. 1 ч. 1 ст. 26 нового Закону "Про прокуратуру" у цьому контексті згадуються "будь- які інші місця, до яких доставлено осіб з метою складення протоколу про адміністративне правопорушення чи в яких особи примусово тримаються згідно з судовим рішенням або рішенням адміністративного органу". Очевидно, законодавець на увазі мав під заходами примусового характеру, пов' язаними з обмеженням особистої свободи громадян, лише доставлення порушника (ст. 259 КУпАП), адміністративне затримання (ст. 261 КУпАП), адміністративний арешт (ст. 32 КУпАП) та арешт з утриманням на гауптвахті (ст. 32^1 КУпАП).

Таким чином, можна констатувати, що новим Законом "Про прокуратуру" було істотно звужено обсяг процесуальних прав прокурора у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Серед численних змін та доповнень. внесених до КУпАП Законом № 596- VIII, звертають на себе насамперед, наступні.

По-перше, визнання доказами в справі про адміністративне правопорушення (ст. 251 КУпАП) показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі. На нашу думку, зміни є цілком обгрунтованими, оскільки це дозволить використовувати в якості доказів у справах про адміністративні
правопорушення матеріали фото- і кіно-зноймку, відеозапис, здійснені приватними особами (наприклад, матеріали відеореєстраторів тощо).

По-друге, відповідно до ч. 2 ст. 258 КУпАП протокол не складається також у разі вчинення адміністративних правопорушень, розгляд яких віднесено до компетенції Національної поліції, та адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в

автоматичному режимі. Щодо адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих за допомогою працюючих в автоматичному режимі спеціальних технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, які належать до адміністративної юрисдикції органів внутрішніх справ (Національної поліції), відсутність необхідності складання протоколу про такі адміністративні правопорушення, на нашу думку, є цілком обгрунтованою, оскільки факт вчинення таких правопрушень зафіксовано відповідними технічними засабами. Проте, відсутність необхідності складання протоколу про всі інші адміністративні правопорушення, які належать до адміністративної юрисдикції органів внутрішніх справ (Національної поліції), які не пов'язані з порушенням правил дорожнього руху чи безпекою руху транспорту (відповідно до ч. 1 ст. 222 КУпАП це більше 30 складів адміністративних правопорушень), є, на нашу думку, необгрунтованою, оскільки це звужує обсяг процесуальних прав осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених цими статтями КУпАП, адже в таких випадках особа, яка притягується до адміністративної відповідальності, фактично позбавляється право висловити свою незгоду з інкримінованим їй адміністративним правопорушенням та сформулювати свою позицію з цього приводу, що можна було зробити, як правило, лише у відповідній графі протоколу про адміністративне правопорушення.

Григор'та М.Р., студентка 2-го курсу факультету соціології та права Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"',
Науковий керівник: Ії цепко В.В., викладач кафедри публічного права Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"'

Забезпечення прав на рівність та доступність особам з вадами зору

Зараз наша держава переживає скрутні часи і всі ми вже звикли не чекати від неї допомоги та покладатися тільки на свої сили, але що ж робити людям, які не є повноцінними у цьому суспільстві, наприклад особи з вадами зору та повністю незрячі. Адже на сьогоднішній день держава фактично не створила для них жодних умов для їх самостійного пересування містом, що є порушенням ст.4 Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" від 21.03.1991р., Державних будівельних норм України 2.2-17:2006, а також порушення умов Конвенції про права інвалідів від 13.12.2006р. та Факультативного протоколу до неї від 13.12.2006р., в якій йдеться про те, що держава має вживати належних заходів для розробки та дотримання стандартів, що передбачають доступність до об'єктів та послуг людей з вадами зору. То ж метою нашого дослідження було розглянути міжнародні акти та стандарти, які безпосередньо стосуються доступності навколишнього середовища для людей з вадами зору і дослідити на скільки вони дійсно використовуються на практиці в Україні.